

СТАНОВИЩЕ

от

Доц. д-р Жения Русева Петрова, д.м

Катедра „Обща медицина“ МУ Варна

относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

Област на висшето образование: 7. Здравеопазване и спорт

професионално направление: 7.1 Медицина

по научна специалност: Обща медицина

на д-р Радица Алексовска

на тема“ Клинична презентация и превенция на риска за развитие на инфекции на пикочните пътища в детска възраст“

Научен ръководител: .проф. д-р Валентина Маджова, д.м

Научен консултант: проф. д-р Димитричка Близнакова, д.м.

С Решение на Председателя на Научното жури и съгласно Заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-449 от 18.11.2022 г. съм определена да представя становище относно дисертационния труд на д-р Радица Алексовска на тема“ Клинична презентация и превенция на риска за развитие на инфекции на пикочните пътища в детска възраст“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Обща медицина“.

Настоящото становище е разработено и представено съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), ППЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна.

Кратки биографични данни на докторанта.

Д-р Радица Алексовска е родена на 27.03.1982, в Република Македония. През 2006 год. се дипломира като магистър по Медицина в МУ „Проф. Параскев Стоянов“, Варна . През 2018 год. придобива специалност „Обща медицина“.

Своя трудов път докторантът започва през 2007 год. в ЕТАИППМП „Д-Р МАРИЕЛА МИХАЙЛОВА“ -ВАРНА , като лекар.

От 2010 год. до 2015 год. е асистент към Катедра „Анатомия, хистология и ембриология“, като от 2012 год. до 2015 год. е специализант в същата катедра.

Основава Амбулатория за първична медицинска помощ през 2017г. Грижата в практиката е насочена към цялото семейство, като стремежа е да бъдат обхванати всички пациенти с профилактични прегледи, детски консултации, проследяване на хронично болни, задължителни и препоръчителни имунизации. Докторантът владее български и английски език.

Д-р Алексовска е професионалист със задълбочени познания в сферата на Общата медицина, работи отлично в екип и с хора от различни националности, вероизповедания и социални прослойки.

Значимост и актуалност на разработваната тема: Дисертационният труд на Д-р Радица Алексовска третира актуален и важен практически проблем с интердисциплинарно значение. Инфекциите на пикочните пътища/ ИПП/ в детска възраст са често срещан проблем в общата медицинска практика. Клиничната картина се променя в зависимост от възрастта на детето и локализацията на инфекцията. Точната и навременна диагностика в детска възраст и последващо своевременно и подходящо лечение е важно за предотвратяване на хронични болести и последствията от тях в зряла възраст (напр. хипертония, протеинурия и хронично бъбречно заболяване). ИПП представляват голямо предизвикателство за всеки лекар, независимо от опита и особено за ОПЛ, който първи среща пациента с проблема.

Обем и структура: Дисертационният труд на д-р Радица Алексовска е написан на 169 страници, онагледен е с 26 фигури, 48 таблици и 2 приложения. Библиографският списък е представен от 314 източника, от които 22 са на кирилица и 292 на латиница. Завършва с изводи, които подкрепят необходимостта от изследване на дисертационната тема. Проблематиката и съдържанието на труда са дисертабилни и представляват интерес, не само за общопрактикуващи лекари, но и за по-широк кръг от специалисти в областта на клиничната презентация и превенция на риска за развитие на инфекции на пикочните пътища в детска възраст.

Литературният обзор последователно разглежда дефиницията и класификацията на ИПП в детска възраст.

Подробно са разгледани честотата, етиологията и патогенезата на ИПП. Д-р Алексовска показва задълбочено познаване на българския и световен опит в оценката на риска за развитие на ИПП, клиничната презентация и диагностиката, и лечението на разглеждания проблем.

Методика на изследването: Целта на дисертационния труд е „да се проучат особеностите в клиничната картина и протичането на ИПП, както и да се идентифицират факторите, които затрудняват своевременното диагностициране с оглед подобряване на възможностите за превенция на риска за развитието им в детска възраст.“.

За постигането ѝ докторантката е определила 7 основни задачи за постигането и:

1. Да се анализират данни за особеностите в клиничната картина и протичането на ИПП в детска възраст, получени от медицинска документация.
2. Да се идентифицират най-честите рискови фактори за развитие на ИПП в детска възраст.
3. Да се анализират терапевтичните мерки при ИПП в детска възраст.
4. Да се определи подходът на ОПЛ към ИПП в детска възраст.
5. Да се проучат знанието, отношението и практическите умения на родителите относно ИПП при децата.
6. Да се проучат източниците на информация и необходимостта от разработване и представяне на информационни материали на родителите, свързани с ИПП в детска възраст в нашата страна.
7. Да се изработи алгоритъм за поведение при ИПП в детска възраст в помощ на ОПЛ.

Дизайнът на настоящето проучване е „срезово“, което съчетава ретроспективен анализ на медицинска документация (епикризи) и проспективно, реализирано посредством две анкетни проучвания. Дисертационният труд е одобрен от КЕНИ на Медицински университет – „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна с Протокол № 94 от 25.06.2020 г.

Получените резултати са представени текстово и чрез 26 фигури и 48 таблици. Използваната статистическа обработка е адекватна. Обсъждането е задълбочено и добре систематизирано. Именно в тази глава проличава добрата осведоменост и богат клиничен опит на д-р Алексовска, и възможностите и за критичен анализ на получените резултати. Представените собствени резултати са напълно достатъчни за изпълнението на поставените задачи.

Изводите са 14 на брой и логично следват получените резултати. Те са добре формулирани, ясни и точни.

Изложените приноси са 8 на брой, като са разделени в две групи:

Оригинални научно-приложни приноси:

- За първи път у нас е проведено широко мащабно проучване върху актуалните проблеми относно ИПП в детска възраст, включващо ОПЛ и родители с оглед установяване на най-честите причини, затрудняващи навременно поставяне на диагнозата.

- Установихме, че макар родителите да посочват личния лекар за основен източник на информация по въпросите, свързани със здравето на своето дете и по-специално относно ИПП, общата преценка е, че получават недостатъчна за тях информация от ОПЛ, касаеща препоръки за това какво да следят и как да предпазят децата си от възникване или рецидив на ИПП.

- Над 50% от ОПЛ в нашето проучване подкрепят идеята, че информираността на родителите под всякаква форма относно ранната диагностика и лечение на деца с ИПП е особено важна за навременната грижа на децата. Методи като курсове за родители, брошури и информация от социални мрежи са сред идеите, които ОПЛ посочват като значими за добрата медицинска практика.

- Основните причини, които идентифицирахме за по-трудно откриване, респ. закъсняване в установяване на ИПП в детска възраст в първичната медицинска помощ, са: относително ниско разпространение на ИПП при децата, липсата на информация сред родителите относно разпознаване на неспецифичните характеристики на протичане на ИПП в детска възраст, както и трудното събиране на урина при малки деца

Приноси с потвърдителен характер

- Включването на личния лекар или специалистите по здравни грижи в разпространението на информацията сред родителите относно ИПП в детска възраст е добро решение за предотвратяване на недоверните източници на информация в интернет пространството и е основен път към решаване на най-честите проблеми, касаещи диагнозата, лечението и профилактиката на пикочните инфекции при децата.
- Установихме нуждата от практическо обучение сред ОПЛ в амбулаториите за първична помощ относно: новите неинвазивни методи за събиране на урина, самото залепване на торбичката, събиране на урина чрез „чист улов“ с помощта на метода Quick-Wee, както и информация за новите биомаркери при диагностициране на ИПП.
- Изработихме алгоритъм на действие в общата медицинска практика при съмнение за ИПП и при рецидивиращи ИПП в детска възраст, който би бил полезен за всеки личен лекар.
- Изработихме правила за действие под формата на брошура и постер с обучителен характер, с помощта на които ОПЛ ще информират родителите относно ИПП в детска възраст.

Приносите са напълно приемливи и отразяват смисъла на дисертацията.

Публикациите във връзка с дисертацията са пет на брой и покриват изискуемата публикационна активност от докторанта. Представеният автореферат е направен качествено, според изискванията и отразява достоверно дисертационния труд.

Заклучение

Дисертационният труд на д-р Радица Алексовска съдържа значими и оригинални резултати, които адекватно са изведени в приноси с оригинален и потвърдителен характер. Разработеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Всичко това ми дава основание да дам положителна оценка “, за придобиване на образователна и научна степен „ Доктор“ на д-р Радица Алексовска.

05.01.2023 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Женья Русева, д.м